

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
E. Sanov
2024-yil 30 avgust

BOSHLANG'ICH TA'LIM FANLAR NAZARIYASI
FANI BO'YICHA

SILLABUS

Magistratura bo'lim uchun

Bilim sohasi:	100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	70110401–Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (Boshlang'ich ta'lim)

Termiz-2024

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo'limi
70110401 - Ta'lim va tarbiya nazariyasi va
metodikasi (boshlang'ich ta'lim)

Fan nomi:	Boshlang'ich ta'lim fanlar nazariyasi
Fan turi:	Majburiy
Fanning malakaviy kodi:	BTFNI205
O'quv yili:	2024/2025
Semestr:	2
Kafedra nomi:	"Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim"
Ajratilgan soatlar:	150
Ajratilgan kreditlar soni:	5
Professor-o'qituvchilar:	Z.M.Amirkulova, G'.Y.Salomov, N.M.Saloxitdinova
E-mail / telefon:	saloxitdinovanavruza@gmail.com +998942090772
Qabul soatlari:	Kafedrada tasdiqlangan reja-grafik asosida
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	150
Umumiy o'quv soati:	150
Auditoriya soati	60
Ma'ruza	30
Amaliy	30
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Baholash shakli (YN):	Yozma
Fan tili:	O'zbek

1. Fan/modulning maqsadi (MM)

F/MMI	<p><i>Fanni o'qitishdan maqsad</i> - magistrantlarga tilning sistema ekanligi, fonetika va fonologiyaga oid g'oyalar, o'zbek (rus) tilshunosligida fonetika va fonologiya, morfonologiya, leksema va so'z, morfologiyaning o'rganish birligi, so'z turkumlarining semantik tasnifi, sintaksis predmeti va sintaktik birliklar, gapning mazmuniy tuzilishi, gapning kommunikativ aspekti, gapning presuppozitiv aspekti, qo'shma gaplarning grammatik va semantik tuzilishi, matematik tahlil, algebra va geometriyaga, tabiiy fanlar kontsepsiyasi, biosfera, ekologik omillar, hujayra nazariyasi, texnologiya ta'limining ijtimoiy-pedagogik asoslari, texnologiya ta'limi va tarbiyasining nazariyasi, texnologiya ta'lim va tarbiyasida sharq allomalarning qarashlari, texnologiya ta'lim-tarbiyasi tizimida kasb-hunar turlarining ifodalanishiga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.</p> <p><i>Fanning vazifasi</i> magistrantlarni tilning sistema ekanligi bilan</p>
-------	--

	<p>tushuntirish, magistrantlarga fonetika va fonologiyaga oid g'oyalari haqida ma'lumot berish, magistrantlarga fonetika, fonologiya va morfonologiya haqida ma'lumot berish, magistrantlarni leksema, semema va sema tushunchalari bilan tanishtirish, magistrantlarga morfologiyaning o'rganish birligi, so'z turkumlari haqida ma'lumot berish, magistrantlarni matematik tahlil, algebra va geometriya fanining maqsad va vazifalari bilan tanishtirish, magistrantlarga matematik tahlil, algebra va geometriya kursining nazariy asoslarini o'rgatish va ularda bu kursni chuqurroq o'zlashtirishlari uchun zarur ko'nikma va malakalarni shakllantirish va rivojlantirish, magistrantlarni o'quv qo'llanmalar va boshqa ilmiy adabiyotlar bilan mustaqil ishlashga o'rgatish.</p> <p>Magistrantlarga tabiiy fanlar konsepsiyasi, biosfera, ekologik omillar, hujayra nazariyasi haqida ma'lumot berish, magistrantlarni biosferadagi tirik moddaning ahamiyati, moddalarning biosferada aylanishi, insonning yashash muhiti tushunchalari bilan tanishtirish, magistrantlarga aholining o'sish sabablari, demografik portlash tushunchasi, atrof-muhitning global muammolari, ekologiya va inson salomatligi, magistrantlarga texnologiya tahlilining ijtimoiy-pedagogik asoslari, texnologiya ta'limi va tarbiyasining nazariyasi, texnologiya ta'lim va tarbiyasida sharq allomalarning qarashlari, texnologiya ta'lim-tarbiyasi tizimida kasb-hunar turlarining ifodalanishi haqida ma'lumot berish.</p>
--	--

2. Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	<p>Boshlang'ich ta'lim fanlar nazariyasi kursini o'zlashtirish jarayonida talabalar: "boshlang'ich ta'lim", "ona tili", "matematika", "texnologiya", "tabiiy fanlar", "pedagogik kompetentlik", "mahorat", "pedagogik mahorat", "pedagogik qobiliyat", "nazariya", "individual rivojlanish dasturi", "o'z-o'zini rivojlantirish", "pedagogik refleksiya", "pedagogik deontologiya", "pedagogik empatiya", "pedagogik imidj" kabi tushunchalarni mustahkamlaydi.</p> <p>Kursni o'zlashtirish orqali tinglovchilar pedagogik mahoratga ega bo'lish, pedagogik tajribalarni boyitish, kasbiy faoliyatga ijodiy yondashish, o'z ustida ishlash, o'z-o'zini faollashtirish va o'zida pedagogik texnikani rivojlantirish orqali ta'limning sifat va samaradorligini yuqori bosqichda ko'rsatishga imkon beruvchi ko'nikma, malakalariga ega bo'ladi.</p>

3. Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	<p>"Ona tili nazariyasi", "Matematika nazariyasi", "Texnologiya ta'lim nazariyasi", "Geografiya ("Tabiiy fanlar") nazariyasi fanlaridan, ilmiy tadqiqot olib borishning zaruriy shartlari, ilmiy izlanishga xos asosiy tushunchalar, ilmiy tadqiqot olib borishning mantiqiy tuzilmasi, ilmiy bilishda umumiy va xususiy metodlar, mavzuni tanlash bosqichlari,</p>

	tadqiqot rejasini tuzish, ilmiy -metodik adabiyotlardan foydalanish, fanning o'ziga xos xususiyatlari, ilmiy tadqiqotning amal qilish mexanizmlari haqida tasavvurga ega bo'lish, bilishi;
TN2	Tadqiqot jarayonini tavsivlash, xulosalarni ta'riflash va olingan natijalarni baholash, empirik va nazariy tadqiqot usullarini fikrlash, kengaytirilgan tadqiqot rejasini ishlab chiqish, ilmiy tadqiqotning metodologik tamoyillari, ilmiy loyihalarini tuzish, ilmiy izlanishlarning yo'nalishlari haqidagi bilim ko'nikmalarga ega bo'lishi;
TN3	Bilimning konstruktiv xarakteri, ilmiy faoliyat mas'ulining amaliy ahamiyatini anglash, ilmiy -metodik adabiyotlarni ishlab chiqish usullari va talablarini bilish, xavola berish usullari, mavzuni yoritish uchun matndan faktik misollar tanlash, faktik materiallarning miqdorini belgilash, qo'lyozmani tahrir qilish, ilmiy ishni ilmiy uslubda ravon va savodli yozish malakalariga ega bo'lishi lozim.

4. Fan / modul mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 2-semestr		dars soati
M1	<p>“ONA TILI NAZARIYASI” qismi bo'yicha</p> <p>1-mavzu: Tilning sistema ekanligi. Sistema va struktura. Til sistemasining ichki tuzilish xususiyati. Fonetika va fonologiyaga oid g'oyalar. Rus va chet el fonologik maktablari. O'zbek (rus) tilshunosligida fonetika va fonologiya.</p>	2
M2	<p>2-mavzu: Fonetikaning tadqiqot aspektlari. Fonologiya va fonemika.</p> <p>Fonemalarning differensial va integral belgilari. Fonologik oppozitsiya va korrelyatsiya. O'zbek (rus) tilshunosligida fonemalarning tasnifi va tavsifi. Unlilar tasnifi. Undoshlar tasnifi. Fonetik hodisalar. Prosodika. Sillabema. Aktsentema. Intonema. Morfonologiya haqida umumiy ma'lumot. O'zak va affiksial morfemalarning fonologik strukturasi. Morfonologik alternatsiyalar.</p>	2
M3	<p>3-mavzu: So'z turkumlaridagi morfonologik alternatsiyalar. Leksikologiyaning asosiy tushunchalari va tahlil usullari. Sistem leksikologiya va tarixiylik. Leksema va so'z ta'rifi. Leksema va so'zning tuzilish turlari. Leksemaning mazmuni. Semema va sema tushunchalari. Morfologiya va uning boshqa tilshunoslik bo'limlari bilan munosabati. Morfologiyaning o'rganish birligi. So'z va so'z turkumlari. So'z turkumlarining semantik tasniflari. Otlarning semantik guruhlari.</p>	2
M4	<p>4-mavzu: Sonning semantik tasnifi. Olmoshning ma'no jihatidan tasnifi.</p> <p>Morfologik kategoriyalar tahlili. Kelishik kategoriyasi. Son kategoriyasi. Kesimlik kategoriyasi. Nisbat kategoriyasi. Egalik</p>	2

	kategoriyasi. Qiyoslash kategoriyasi.	
M5	<p>5-mavzu: Fe'l va ravishlarning semantik tasnifi. Sintaksis predmeti.</p> <p>Sintaktik birliklar tarkibi. Gapning mazmuniy tuzilishi. Gap semantikasining propositiv aspekti. Sintagmatika. Predikat. Sodda gapning predikat xarakteriga ko'ra tiplari. Gapning modal aspekti. Gapning kommunikativ aspekti. Gapning aktual bo'linishi. Gapning presuppozitiv aspekti. Qo'shma gap turlarining grammatik va semantik tuzilishi.</p>	2
M6	<p>“MATEMATIKA NAZARIYASI” qismi bo'yicha</p> <p>6-mavzu: Matematik analiz: haqiqiy sonlar to'plami.</p> <p>Chegaralangan sonli to'plamlar: Yuqoridan va quyidan chegaralangan to'plamlar, ularning chegaralari. Oraliqlar. Funktsiya va uning berilish usullari. Sonli ketma-ketlik va uning limiti. Yaqinlashuvchi ketma-ketliklarning xossalari. Oraliq o'zgaruvchining limiti haqidagi teorema. Yaqinlashish prinsipi: Monoton ketma-ketlikning limiti, e soni. Ichma-ich joylashgan segmentlar prinsipi, qisman ketma-ketlik. Boltsano-Veershtass teoremasi. Ketma-ketlik yaqinlashishning Koshi kriteriyasi. Aniqmasliklar va ularni ochish. Funktsiyaning limiti. Ikki Funktsiya yig'indisi, ko'paytmasi va bo'linmasining limiti. Murakkab Funktsiyaning limiti. Monoton funktsiyaning limiti. Ajoyib limitlarni hisoblashga doir misollar. Koshi kriteriyasi. Funktsiyaning uzluksizligi. Funktsiyaning to'plamda uzluksizligi. Kesmada uzluksiz bo'lgan Funktsiyaning xossalari. Hosila, uning geometrik va mexanik ma'nolari. Egri chiziq urinmasi va normalining tenglamalari. Differentsiallanuvchi funktsiyaning uzluksizligi. Teskari funktsiyaning hosilasi. Differentsiallanuvchanlik va differentsial. Differentsialning geometrik ma'nosi. Differentsial formasining invariantligi. Funktsiyaning parametrik berilishi va uni differentsiallash. Yuqori tartibli hosilalar va differentsiallar. Asosiy teoremlar. Lopital qoidasi. Funktsiyani to'la tekshirish va grafigini chizish.</p>	2
M7	<p>7-mavzu: Boshlang'ich funksiya va aniqmas integral.</p> <p>Aniqmas integral va uni topishning usullari: o'zgaruvchini almashtirish, bo'laklab integrallash, eng sodda irratsional funktsiyalarni integrallash, ba'zi trigonometrik funktsiyalarni integrallash. Aniq integral va uning mavjudlik shartlari. Aniq integralning tatbiqlari. Tekis figura yuzi. Fazoviy figura hajmi. Tekis egri chiziq yoyining uzunligi. Aylanish jismi sirtining yuzini hisoblash. Xosmas integral tushunchasi. Integrallash sohasi chegaralanmagan xosmas integral. Chegaralanmagan funktsiyaning xosmas integrali. Sonli qator va uning yaqinlashuvchanligi. Funktsional ketma-ketliklar va qatorlar,</p>	2

	ularni differentsiallash, integrallash. Ko'p o'zgaruvchili Funktsiyalar. Xususiy hosilalar. Oddiy differentsial tenglamalar, ular bilan bog'liq tushunchalar.	
M8	<p>8-mavzu: Algebra va sonlar nazariyasi: mulohazalar ustida amallar.</p> <p>Mulohazaviy formulalar. Predikatlar va kvantorlar. Predikatli formulalar. To'plam, to'plamlar ustida amallar. Algebraik amal. Algebra. Algebraik gomomorfizmi va uning turlari. Gruppa, halqa, maydon. Algebraik sistemalar. Kompleks sonlar maydoni. Chiziqli tenglamalar sistemasi. Matritsalar. Matritsaning teskarilanish shartlari. O'rniga qo'yishlar gruppasi. Determinantlar, xossalari. Kramer formulasi. Chiziqli tengsizliklar sistemasi. Vektor fazolar. Vektor fazo bazisi va o'lchovi. Chiziqli qobiq, chiziqli ko'pxillik. Yevklid fazolar, ularning izomorfizmi. n-o'lchovli affin fazolari. Ortogonal bazis. Ortogonal to'ldiruvchi. Chiziqli akslantirishlar va operatorlar. Chiziqli almashtirishlarning xos sonlari va xos vektorlari. Butun sonlar halqasida bo'linish munosabati. Tub sonlar. Arifmetikaning asosiy teoremasi. Eng katta umumiy bo'luvchi. Eng kichik umumiy karrali. Yevklid algoritmi va uning tatbiqlari. Sistematik sonlar. Taqqoslama, chegirmalar halqasi. Bir o'zgaruvchili birinchi darajali va yuqori darajali taqqoslamalar. Sonning tartibi. Bir o'zgaruvchili ko'phadlar. Bezu teoremasi. Algebraning asosiy teoremasi. Algebraik va transsendent sonlar. Maydonning algebraik kengaytmasi. Algebraik sonlar maydoni. Tenglamalarni radikallarda yechish.</p>	2
M9	<p>9-mavzu: Vektor fazo. Koordinata sistemalarini almashtirish.</p> <p>Affin, dekart va qutb koordinatalar sistemalari. Koordinatalarni bog'lovchi tenglama va tengsizliklar. Algebraik chiziqlar va ularning tartibi. Almashtirishlar gruppasi. Tekislikdagi harakatlar klassifikatsiyasi. Geometrik figuralarning simmetriya gruppasi. O'xshash almashtirishlar gruppasi va uning gruppaosti. Tekislikdagi affin almashtirishlar. Fazodagi koordinatalar metodi. Koordinatalarni bog'lovchi tenglama va tengsizliklarning geometrik ma'nosi. Fazoda tekislik va to'g'ri chiziq. Ellips. Giperbola. Parabola. Ikkinchi tartibli chiziqlarning direktrisalari va fokuslari. Ikkinchi tartibli chiziqlarning umumiy tenglamasi. Ikkinchi tartibli tsilindrik va konus sirtlar. Aylanma sirtlar. Sirkul va chizg'ich yordamida yasash postulatlari.</p>	2
M10	<p>10-mavzu: Koordinata sistemalarini almashtirish.</p> <p>Affin, dekart va qutb koordinatalar sistemalari. Koordinatalarni bog'lovchi tenglama va tengsizliklar. Algebraik chiziqlar va ularning tartibi. Almashtirishlar gruppasi. Tekislikdagi harakatlar</p>	2

	<p>klassifikatsiyasi. Geometrik figuralarning simmetriya gruppasi. O'xshash almashtirishlar gruppasi va uning gruppaoosti. Tekislikdagi affin almashtirishlar. Fazodagi koordinatalar metodi. Koordinatalarni bog'lovchi tenglama va tengsizliklarning geometrik ma'nosi. Fazoda tekislik va to'g'ri chiziq. Ellips. Giperbola. Parabola. Ikkinchi tartibli chiziqlarning direktrisalari va fokuslari. Ikkinchi tartibli chiziqlarning umumiy tenglamasi. Ikkinchi tartibli tsilindrik va konus sirtlar. Aylanma sirtlar. Sirkul va chizg'ich yordamida yasash postulatlar.</p>	
M11	<p>“TEXNOLOGIYA TA'LIMI NAZARIYASI” qismi bo'yicha:</p> <p>11-mavzu: Texnologiya ta'limining ijtimoiy-pedagogik asoslari. Texnologiya ta'limi va tarbiyasining nazariyasi.</p> <p>Texnologiya ta'limi va tarbiyasining psixologik-pedagogik asoslari. Mehnat ta'limi va tarbiyasining jamiyatda tutgan o'rni. Texnologiya ta'limini umumta'lim fanlar bilan aloqasi. Texnologiya ta'limi va tarbiyasining nazariyasi; Mehnat ta'limi va tarbiyasining metodologiyasi. Texnologiya ta'limi va tarbiyasining ilmiy-nazariy asoslari. Texnologiya ta'limi nazariyasining ijtimoiy-tarixiy xususiyatlari. Texnologiya ta'lim va tarbiyasining umumdidiktik va uzviylik tamoyillari.</p>	2
M12	<p>12-mavzu: Texnologiya ta'lim va tarbiyasida Sharq allomalarning qarashlari. Texnologiya ta'lim-tarbiyasi tizimida kasb-hunar turlarining ifodalanishi. Boshlang'ich mehnat ta'lim - tarbiyasi tizimida umuminsoniy qadriyatlar.</p> <p>Mutafakkirlar merosida mehnat tarbiyasining targ'ib etilishi. Allomalar ijodida shaxs kamolatini shakllantirish g'oyalari. Mehnat ta'limi va tarbiyasida mutaffakirlar merosiga ilmiy-ijodiy yondashuv. Texnologiya ta'limining ijtimoiy-iqtisodiy uyg'unlashuvi; O'quvchilar mehnati faoliyatining turlari. Texnologiya jarayonida tejamkorlik xislatlarini shakllanishi. Mehnat ta'limida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllanishi.</p>	2
M13	<p>“GEOGRAFIYA (“Tabiiy fanlar”) NAZARIYASI” qismi bo'yicha:</p> <p>13-mavzu: Tabiiy fanlar konsepsiyasi.</p> <p>Tabiiy fanlar nazariyasi. Tabiatning bir butun yaxlit tizim asosda rivojlanishi. Tabiatshunoslik fanining ahamiyati va uning rivojlanish bosqichlari, Fanning, tabiatshunoslik va dunyoni ilmiy o'rganishdagi o'rni. Tabiatshunoslik tabiiy bilimlar asosi. Hayot haqidagi tushunchalar, hozirgi zamon biologiyasi hayotning paydo bo'lishi haqidagi falsafiy tushunchalar. Tabiatshunoslikning fizikaviy kontsepsiyasi. Nisbiylik nazariyasi. Fazo va vaqt. Yer qatlami (Litosfera). Yer</p>	2

	<p>qatlami tarkibi (tog' jinslari). Relief. Tekisliklar, tog'lar. Relyefni o'zgarturuvchi endogen va ekzogen omillar. Yer plitalarning harakati. Dunyo okeani. Okean suvlarining xususiyatlari va harakati. Quruqlikdagi suvlar. Qo'llar, daryolar, botqoqliklar, muzliklar va yer osti suvlari. Yog'inlar (yomg'ir, qor, tuman va shudring). Hozirgi zamon antropologiyasi. O'simliklarning kelib chiqishi. Tabiatda moddalar almashinuvi. Biosfera haqida ta'limot. Hujayraning tuzilishi, Funktsiyasi. Genetika va evolyutsion nazariyalar. Hozirgi moddalar almashinuvi va tuproq hosil bo'lish jarayonlari. Biosferadagi tirik moddaning ahamiyati. Moddalarning biosferada aylanishi. Dunyo iqlimidagi global muammolar.</p>	
M14	<p>14-mavzu: Yer qatlami (Litosfera). Dunyo okeani (Gidrosfera). Biosfera organizmlarning tarqalishi, ekologik omillar.</p> <p>Yer qatlami tarkibi (tog' jinslari). Relief. Tekisliklar, tog'lar. Relyefni o'zgarturuvchi endogen va ekzogen omillar. Yer plitalarning harakati. Dunyo okeani. Okean suvlarining xususiyatlari va harakati. Quruqlikdagi suvlar. Qo'llar, daryolar, botqoqliklar, muzliklar va yer osti suvlari. Yog'inlar (yomg'ir, qor, tuman va shudring). Hozirgi zamon antropologiyasi. O'simliklarning kelib chiqishi. Tabiatda moddalar almashinuvi. Biosfera haqida ta'limot. Hujayraning tuzilishi, funksiyasi. Genetika va evolyutsion nazariyalar. Hozirgi moddalar almashinuvi va tuproq hosil bo'lish jarayonlari. Biosferadagi tirik moddaning ahamiyati. Moddalarning biosferada aylanishi. Dunyo iqlimidagi global muammolar.</p>	2
M15	<p>15-mavzu: Demografiya, insonning yashash muhiti.</p> <p>Dunyodagi demografik muammolar. Dunyo aholisi. Aholining dini milliy etnik xususiyati. Aholining joylashuvi. Demografik portlash tushunchasi. O'zbekiston aholisining tadrijiy o'sishi. Demografik siyosat. Ekologiya va inson salomatligi, atrof-muhitning global muammolari. Chuchuk suv tanqiligi muammosi. Atmosferaning ifloslanishi. Tuproq qatlami zaharlanishi. Oziq-ovqat muammosi. Inson salomatligi.</p>	2
	Jami:	30
Mashg'ulotlar shakli:		dars
Amaliy mashg'ulot (A) 2-semestr		soati
1. "Ona tili nazariyasi" qismi bo'yicha		
A1	Tilning sistema ekanligi, sistema va struktura, til sistemasining ichki tuzilish xususiyatlari. Fonetika va fonologiya.	2
A2	Morfologiya, o'zak va affiksial morfemalarning fonologik strukturasi. Morfologiya va uning boshqa tilshunoslik bo'limlari	2

	bilan munosabati.			
A3	Leksikologiyaning asosiy tushunchalari va tahlil usullari.			
A4	Otlarning semantik guruhlari. Sifatlarining ma'no jihatidan tasnifi. Sonning semantik tasnifi. Olmoshning ma'no jihatidan tasnifi.	2		
A5	Morfologik kategoriyalar tahlili.	2		
2. "Matematika nazariyasi" qismi bo'yicha				
A6	Matematik analiz: to'plamlarning yuqori va quyi chegaralari va oraliqlarini topish;	2		
A7	Funksiyalar ustida arifmetik amallar bajarish; sonli ketma-ketlik limitini topish.	2		
A8	Algebra va sonlar nazariyasi: mulohazalar va predikatlar ustida amallar bajarish; to'plamlar ustida amallar bajarish	2		
A9	Haqiqiy sonlar to'plami. Chegaralangan sonli to'plamlar: Yuqoridan va quyidan chegaralangan to'plamlar, ularning chegaralari. Oraliqlar.	2		
A10	Boshlang'ich funksiya va aniqmas integral. Aniqmas integral va uni topishning usullari: o'zgaruvchini almashtirish, bo'laklab integrallash, eng sodda irratsional funksiyalarni integrallash, ba'zi trigonometrik funksiyalarni integrallash. Aniq integral va uning mavjudlik shartlari. Aniq integralning tatbiqlari.	2		
3. "Texnologiya ta'limi nazariyasi" qismi bo'yicha:				
A11	Milliy qadriyatlarmizda mehnat tarbiyasining targ'ib etilishi. Ta'lim-tarbiya jarayonini kuzatish va ilmiy-metodik tahlil qilish.	2		
A12	Mehnat tarbiyasida xalq hunarmandchilik turlari. Texnologiyadan amaliy ish jarayoniga integratsion yondashuv.	2		
4. "Geografiya ("Tabiiy fanlar") nazariyasi" qismi bo'yicha:				
A13	Tabiatshunoslik fanining ahamiyati va uning rivojlanish bosqichlari.	2		
A14	Yer sayyorasi. Yerning yillik va sutkalik harakati. Joy plani va gorizont tomonlari. Yer qobig'i (Litosfera, Gidrosfera, Atmosfera, Biosfera)	2		
A15	Dunyo iqlimidagi global muammolar. Dunyodagi demografik muammolar.	2		
	JAMI	30		
1. Mustaqil ta'lim				
	Mustaqil ta'lim mavzulari	shakli	soat	Ajratil-gan ball
1	Boshlang'ich ta'lim fanlari nazariyasi fanining maqsadi	nazariy manbaalar asosida mustaqil o'zlashtiriladi ma'ruza tayyorlanadi	10	2

- diktandlar tayyorlash;
- konseptni yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va guruhviy o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;

4	Leksikologiyaning asosiy tushunchalari va tahlil usullari.	nazariy manbaalar asosida mustaqil o'zlashtiriladi ma'ruza tayyorlanadi	10	2
5	Morfologiya va uning boshqa tilshunoslik bo'limlari bilan munosabati.	nazariy manbaalar asosida mustaqil o'zlashtiriladi ma'ruza tayyorlanadi	10	2
6	Ta'lim-tarbiya jarayonini kuzatish va ilmiy-metodik taxlil qilish	Mustaqil o'zlashtirish, taqdimot tayyorlash. Asboblardan birida ishlashni namoyish qilish.	10	2
7	Funksiyalar ustida arifmetik amallar bajarish; sonli ketma-ketlik limitini topis	Mustaqil o'zlashtirish, taqdimot tayyorlash. Asboblardan birida ishlashni namoyish qilish.	10	2
8	Hisoblashga oid masalalarni yechish; tekislikdagi harakatlar klassifikatsiyasi	Mustaqil o'zlashtirish, taqdimot tayyorlash. Asboblardan birida ishlashni namoyish qilish.	10	2
9	Yerning yillik va sutkalik harakati. Joy plani va gorizont tomonlari	Mustaqil o'zlashtirish, taqdimot tayyorlash. Asboblardan birida ishlashni namoyish qilish.	10	2
		Jami:	90	18
<p>2. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <p><i>Ma'ruzalar</i> - interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p> <p><i>Amaliy mashg'ulotlarda</i> - mavzularga oid geometrik masalalar yechish, o'lchash, jadvallar bilan ishlash amallari bajariladi.</p> <p><i>Mustaqil ishlar</i> quyidagi geometric masalalar yechish turlarda amalga oshirilishi tavsiya yetiladi:</p> <p>- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;</p>				

<ul style="list-style-type: none"> - dokladlar tayyorlash; - konspekt yozish; - glossariy tuzish; - individual va guruhiy o'quv loyihasi; - keys-topshiriqlarini bajarish; - mavzuli portfoliolar tuzish; - axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash; - manbaalar bilan ishlash; -jadvallar tuzish; - chizma-tasviriy geometrik modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; - darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash; - darsdan tashqari mashg'ulotlar geometrik ishlanmalarini tayyorlash; <p>ta'lim yo'nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.</p>		
<p>3. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks yettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>		
<p>4. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari Talabalarning ta'lim natijalari 100 ballik reyting tizimida baholanadi. Talabalar tomonidan ta'lim natijalari buyicha ballarni konvertatsiya qilish YeCTS (European Credit Transfer System) tizimi asosida amalga oshiriladi.</p>		
<p>Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:</p>		
Joriy nazorat bali	Oraliq nazorat bali	Yakuniy nazorat bali
<p>Auditoriya mashg'ulotida berilgan topshiriqlarni bajarilganligi uchun – joriy baholash(JB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarganligi uchun – mustaqil ishni baholash (MIB);</p>	<p>Oraliq nazorat vaqtida javob berganligi uchun – oraliq nazorat bali(ONB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarganligi uchun – mustaqil ishni baholash (MIB);</p>	<p>Yakuniy nazorat vaqtida javob berganligi uchun – yakuniy nazorat bali (YNB)</p>
<p><i>Joriy nazoratning maksimal bali 20 ball:</i> $\Sigma JN = JB + MIB$</p>	<p><i>Oraliq nazoratning maksimal bali 30 ball:</i> $\Sigma ON = ONB + MIB$</p>	<p><i>Yakuniy nazoratning maksimal bali 50 ball.</i> YNB</p>
<p>$\Sigma JN + \Sigma ON > 30$ ball bo'lgan talaba yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p>		

**5. O'quv-uslubiy adabiyotlar va elektron ta'lim resurslari ro'yxati:
Asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar**

1. Abdullayeva B.S., Sadikova A.V., Muxitdinova M.N., Toshpo'latova M.I. Matematika. Darslik T.: TDPU- 2014, 390 b.

2. Jumayeva M., Jumayev E., Artikbayeva Z., Sultonov M., Qurbonov M.

4. www.yoqilma.uz
5. www.INTIVANET.Pd.

3. Jumayeva M., Jumayev E., Artikbayeva Z., Sultonov M., Qurbonov M. Matematika. O'quv qo'llanma. T.: TDPU- 2014, 390 b.

4. Rustamova M., Ismatova T., Sanaqulov X., Sanaqulova M. Matematika. O'quv qo'llanma. T.: TDPU- 2014, 390 b.

5. Sanaqulov X.R., Nodiyeva D.P., Sanaqulova M. Matematika. O'quv qo'llanma. T.: TDPU- 2014, 390 b.

6. Sharipova D., Nodiyeva D., Shirinoy M. Matematika. O'quv qo'llanma. T.: TDPU- 2014, 390 b.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining o'ttiz uch yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. 31.08.2024.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 26.05.2023 yildagi PF-79-son.

3. Matematika sohasidagi ta'lim sifatini oshirish va ilmiy-tadqiqotlarni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4708-son 07.05.2020 Qarori.

4. Sanaqulov X., Rustamova M., Ismatova T. "Boshlang'ich sinflarda mehnatdan sinfdan tashqari ishlar", TDPU 2014.

5. Suyarov K. va boshqalar. Tabiiy fanlar 2-sinf umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik. -T.: Respublika ta'lim markazi, 2021. -120 b.

6. Suyarov K.T. "Tabiiy fanlar" 1-sinf Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik. -T.: 2021. -87 b.

7. Sangirova Z. [va boshq.]. Tabiiy fanlar 3-sinf umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik. -T.: Respublika ta'lim markazi, 2022. - 136 b.

8. Malikov Y.V. "Tabiiy fanlar" Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 1-sinfi uchun darslik. I qism. Toshkent: "Novda Edutainment", 2024. -52 b.

9. Repyova I.V. "Matematika" Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 1-sinfi uchun

5. tdpu-INTRANET. Ped.

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritgan bo'lsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etgan bo'lsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'taloktiringan bo'lsa;

- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop etgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilgan bo'lsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushingan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarib o'tgan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni o'taloktiringan bo'lsa;

c) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni to'g'ri yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- bayon qilish bayon bo'lgan;
- fan bo'yicha savollarga muhim va chalkash javob bera olsa;
- fan bo'yicha muam puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

d) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qo'shgan 2 baho olish

baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni haqida tushunchaga ega bo'lmasa.

Fan o'qituvchilari to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Z.M.Amirkulova - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasida f.f.f.d.(PhD), dotsent. G'.Y.Salomov - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasida p.f.f.d. (PhD), dotsent vazifasini bajaruvchi. N.M. Saloxitdinova - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasida p.f.f.d. (PhD), dotsent vazifasini bajaruvchi
E-mail:	saloxitdinovanavruza@gmail.com +998946002272
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasida
Taqrizchilar:	S.B.Bazarov -Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va ijtimoiy-gumanitar fanlar" fakultet dekani, f.f.f.d. (PhD), dotsent. Sh.Yoqubov -Termiz davlat universiteti "Boshlang'ich ta'lim" kafedrasida dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.

Mazkur Sillabus Termiz iqtisodiyot va servis universiteti o'quv-uslubiy Kengashining 2024-yil "30" avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasining 2024-yil "26" avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i:

Z.To'rayev

Magistratura bo'limi boshlig'i:

M.Xoshimxo'jayeva

Kafedra mudiri:

B.Ismoilov

Tuzuvchilar:

Z.M.Amirkulova

G'.Y.Salomov

N.M.Saloxitdinova